

ποσί σου, μάρτυς,
 ώραιοτάτοις,
 στεφανηφόρε Γρηγόριε σοφέ.
 Γονίμους άπειργάσω
 τὰς άκάρπους φρένας, όσιε,
 τῷ θείῳ σπόρῳ .
 τῆς εὐσεβείας
 καρποφορούσας σωτήριον ζῶήν.
 Θεοτοκίον.

Ήπίσω σου γυναικες
 τῷ δεσπότη προσηνέχθησαν
 άνδρειωθεισαι,
 παρθενομητορ,
 και καθελουσαι τον δόλιον έχθρόν.

Τῶν οὕτω συμπληρουμένων κανόνων οἱ τρεῖς (5, 22 και 30 Σεπτεμβρίου) σῴζονται και ἐν παλαιᾷ σλαβικῇ μεταφράσει, γνωστῇ ἐξ άντιγράφου τῶν ἐτῶν 1095—1097, ἣτις εἶναι ἐστερημένη τῶν δευτέρων ᾠδῶν¹⁾. τὸ δὲ συμπέρασμα ὅτι ἤδη ἀπὸ τοῦ ἐνδεκάτου αἰῶνος κατεστρέφοντο οἱ κανόνες, ἀποβαλλομένων ἀπὸ τῶν άντιγράφων τῶν δευτέρων αὐτῶν ᾠδῶν.

Ἐν Πετρούπολει, 3 Φεβρουαρίου 1906.

Ἄ. Π.-Κεραμεύς.

Μέθοδος τῶν ὀκτῶ ἤχων.

Ἐν ἰδίᾳ διατριβῇ κατέγραψα ὅσα μέχρι τοῦ ἔτους 1899 ἐγίνωσκον ἐγχειρίδια πρὸς ἐκμάθησιν τῆς ἑλληνικῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς²⁾. Τούτων ἰκανὰ ἐξεδόθησαν ὕστερον, ἐπειδὴ δὲ και ἕτερα μέχρι σήμεραν ἀνεῦρον ἐν χειρογράφοις, μὴ ἀναφερόμενα ἐν τῇ ῥηθείῃ διατριβῇ, σκοπὸν ἔχω, τοῦ καιροῦ ἐπιτρέποντος, νὰ δημοσιεύσω ὑπὸ μορφῇ συμπληρώματος νέαν τῶν τέως ἀγνώστων μοι τούτων ἐγχειριδίων ἀναγραφὴν. Ἐνὸς ὅμως αὐτῶν προδημοσιεύω σήμεραν τὸ κείμενον παρουσιάζον ὡς ἔχει ἀρκοῦν ἐνδιαφέρον ἐξ ἐπόψεως λογοτεχνικῆς.

Τοῦτο εὐρίσκεται ἐντὸς χειρογράφου Παπαδικῆς τοῦ ἔτους 1752, ἀνηκούσης τῇ ἐν Πετρούπολει Δημοσίᾳ Αὐτοκρατορικῇ Βιβλιοθήκῃ (ἀριθ. 139), εὐθὺς ἀμέσως μετὰ τέσσαρας διαφόρους μεθόδους Ἰωάννου Πλουσιαδηνοῦ, Ξένου Κορώνῃ και Θεοδούλου τινός· σκοπὸν δὲ ἔχει νὰ διδάξῃ ἐμπράκτως τοὺς ποικίλους τρόπους τῶν ὀκτῶ τῆς μουσικῆς ἤχων, ἥτοι ὑπὸ τίτλον «Πεντηκοστάρια κατ' ἤχων» ἔχομεν ὀκτῶ ἀλλεπάλληλα τροπάρια εἰς δεκαπεντασυλλάβους πολιτικούς στίχους συνοδευομένους με σημεία μουσικά. Ἐν ἐνὶ δὲ ἐκάστῳ τροπαρίῳ

1) *Ора И. В. Ягичъ, Служебныя мнѣи за сентябрь, октябрь и ноябрь, въ церковнославянскомъ переводѣ по русскимъ рукописямъ 1095—1097 г. Ἐν Πετρούπολει, 1886, σ. 045, 0169, 0228.

2) Byzant. Zeitschrift, VIII, σ. 111—121.

διὰ τῶν σημείων τούτων ἀναπαρίσταται πρακτικῶς εἰς ἕκαστος τῶν ἤχων μεθ' ὅλων τῶν ποικιλοτήτων αὐτῶν ὥστε ὁ δυνάμενος νὰ ψάλῃ ταῦτα, τὰς λέξεις μετὰ τῶν σημαδίων των, λαμβάνει γινῶσιν τῆς βυζαντινῆς ὀκταηχίας, ὡς αὕτη ἐξετελεῖτο ἐν τοῖς καιροῖς τῶν συνθετῶν τῶν ἐν λόγῳ τροπαρίων καὶ τῶν μουσικῶν αὐτῶν σημείων. Τῶν τροπαρίων συντάκτης παρουσιάζεται ἐν τῷ τίτλῳ των εἰς πατριάρχης Γερμανὸς ἀπροσδότητος (νοητέος δὲ ὁ 2-ος ὁμώνυμος πατριάρχης Κ'πόλεως, μετὰ τῶν ἐτῶν 1222 — 1240) ¹⁾, τοῦ δὲ μέλους αὐτῶν συνθέτης Μιχαὴλ λαμπαδάριος ὁ Ἀνανεώτης, ὃν, ἂν ἀποβλέψωμεν εἰς τὸ σύνολον τῆς μεθόδου τούτου καὶ τῶν τροπαρίων αὐτῶν, δεόν νὰ λογιζώμεθα καὶ σύγχρονον τῷ Γερμανῷ καὶ μελιστῆν ἐκ προτροπῆς ἢ παραγγελίας τῶν στίχων του. Ὁ Ἀνανεώτης δὲν εἶναι ἄγνωστος ὡς μουσικός (ἔργα αὐτοῦ φέρονται ἐν τισιν ἀντιγράφοις Παπαδικῶν, ἐπιγραφόμενα ἀπλῶς εἰς ὄνομα Ἀνανεώτου) ²⁾, ἀλλὰ νῦν τὸ πρῶτον, ὡς φαίνεται, γίνεται γνωστὸν καὶ τὸ κύριον ὄνομα καὶ τὸ ἀξίωμα αὐτοῦ. Σημειωτέον ἔτι, ὅτι τῶν Πεντηκοσταρίων τοῦ Γερμανοῦ ἀτελεῖς καὶ ἡμαρτημένον ἀντίγραφον (ἄνευ δὲ μελοποιίας) εὑρεν ὁ K. Horna ἐν τῷ cod. Vatic. 207, τὴν δὲ πρῶτην αὐτῶν στροφὴν καὶ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις τοῦ Ἀλλατίου, καταχωρίσας αὐτὴν ἐν τῷ χρησίμῳ πονηματίῳ του: *Analekten zur byzantinischen Literatur*, σ. 32. Ἄλλ' ἐνταῦθα ἡ ἐπιγραφή ἔχει ἄλλως, ἦτοι «Πεντηκοστάρια ψαλλόμενα τῇ Κυριακῇ» ποίημα τοῦ ἀγιωτάτου πατριάρχου κυροῦ Γερμανοῦ βασιλεῖ κυρῷ Ἰωάννῃ τῷ Βατάτζῃ εἰς ἤχον πλάγιον. Ἦχος α'. Τὸν πρῶτον, σῶτερ» κτλ. Παρατίθεται νῦν ὡδε τὸ κείμενον τοῦ ἐν Πετροῦπόλει κώδικος, ὅμως δὲ διωρθωμένον καὶ ἄνευ ἐνδείξεως ὅλων τῶν ἐν τῷ κώδικι γραφικῶν σφαλμάτων.

ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΑΡΙΑ ΚΑΤ ΗΧΟΝ.

Οἱ λόγοι διὰ στίχου τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν
Γερμανοῦ πατριάρχου,
τὸ δὲ μέλος κυρ Μιχαὴλ τοῦ λαμπαδαρίου καὶ Ἀνανεώτου.

Ἦχος α'.

Τὸν πρῶτον, σῶτερ, ἐν βροτοῖς, τῶν γηγενῶν τὴν ρίζαν,
εἰς ὕδωρ πάλαι φυτουργεῖς, εἰς χλόην παραδείσου
ἀλλ' ἐξορῦττει φθονερός ταύτην τὴν ρίζαν ὄφιν,
ὥσπερ πασσάλῳ χρώμενος παρακοῆς τῷ ξύλῳ.
Μετὰ τὴν ρίζορύχῃσιν σῆψις καὶ πρὸς τοὺς κλάδους,
καὶ πρὸς φθορὰν καταφορὰ καὶ πρὸς τὸν Ἄδην ρῖψις.

5

1) Τοῦ Γερμανοῦ τούτου γινώσκονται καὶ ἄλλοι δεκαπεντασύλλαβοι στίχοι, ὁ θρῆνος αὐτοῦ, ὃν πρῶτος ἐξέδωκεν ὁ Καισάριος Δαπόντες ἐπ' ὀνόματι τοῦ πρώτου Γερμανοῦ (Καθρέπτης γυναικῶν. Ἐν Λιψία 1766, τ. 2, σ. 444 — 446). Περὶ δὲ τῶν ἀντιγράφων καὶ τοῦ συγγραφέως ἴρα K. Horna, *Analekten zur byzantinischen Literatur*. Wien 1905, σ. 31.

2) Ὅρα E. de Muralt, *Catalogue des manuscrits grecs de la Biblioth. Impér. Publique. St.- Pétersbourg 1864*, σ. 72. Ἀ. Π.-Κ., Ἱεροσολ. Βιβλιοθήκη, τ. 1, σ. 248. Κλεόπα Κοικυλίδου, *Κατάλοιπα χειρογράφων Ἱεροσολυμ. Βιβλιοθήκης*. Ἐν Ἱεροσολύμοις 1899, σ. 69.

Ἐύλον ἐνταυθα σταυρικόν, ὄρυγμα τὸ τοῦ τάφου
 καὶ ποτισμός ἐκ σῆς πλευρᾶς, τοῦ διποτάμου ρείθρου,
 καὶ ξένη μεταφύτευσις καὶ βλάστησις δευτέρα
 10 ἀπὸ τῆς γῆς πρὸς οὐρανὸν ἀναστελεχομένη,
 ἐκ τῆς πρὸς Ἄδην τε δυσμῆς πρὸς τὰς ἀδύτους φαύσεις.
 Δόξα σοι, δόξα, βασιλεῦ, κτίστα βροτῶν καὶ σῶτερ.

Ἦχος β'.

Δεύτερος πέφηνας Ἄδᾶμ καὶ τοῦ πρώτου πρώτος·
 δευτέραν κεκοινώνηκας ἀτρέπτως κοινωσίαν,
 ἵνα τὴν πρωτοπάθειαν τοῦ πρώτου θεραπεύσῃς.
 Κάκιστος δράκων καλαιστής δολίως συμπλακείς μοι
 5 καὶ τοῖς ποσὶ τῆς πίστεως ἀστήρ ἐκ τῶν νευρῶν με
 ἐπαίρει κοῦφον ἀπὸ γῆς θεώσεως ἐλπίδι,
 καὶ καταρράττει παρευδὺς εἰς Ἄδου πυθμένων μέχρι·
 σὺ δ' οὐρανῶν ὁ βασιλεὺς κλίνας αὐτοὺς κατέβης
 10 καὶ τὸν πεσόντα προσλαβὼν ρίπτεις τὸν ῥίψαντά με,
 ἦλοις ἐν ζύλῳ σταυρικῶς προσηλωθεὶς τοὺς πόδας
 καὶ κεφαλὴν νεκροπρεπῶς τὴν ζωοδότιν κλίνας.
 Ὅντως ὁ τρόπος πάνσοφος τῆς σῆς παλαισμοσύνης.
 Ἦμῶ σταυρὸν καὶ τὴν ταφήν καὶ τὴν ἀνάστασίν σου.

Ἦχος γ'.

Τρίτος ὁ Κάιν ἐν βροτοῖς, πρωτότοκος ἐν τέκνοις,
 παρακοῆς ἐκφόριον ὄλον ἠκανθωμένον,
 καὶ τὸν δευτερογέννητον στάχυν ἐναποπνίγει,
 τῆς πρὸς θεὸν φιλευσεβοῦς φθονήσας εὐφορίας.
 5 Ταύτης τῆς ρίζης Ἰσραὴλ βλαστὸς ἀκανθηφόρος
 ὁ πρὶν κυρίου Σαββῶθ ἄμπελος καρποφόρος
 καὶ νῦν τοῦ φυτουργήσαντος χεῖρας ὀμοῦ καὶ πόδας
 αἰμάζας ἐμμανέστατα κέντροις τοῖς σιδηρείοις.
 Τούτοις ἀμείβῃ, φονουργέ, τὸν φυτουργόν τοῖς δώροις
 10 καὶ τὸν ποιμένα τὸν καλόν, τὸν ἀδελφὸν ἐκ γένους,
 σφάττει καὶ θάπτει καὶ πρὸς γῆν καταβιβάζεις Ἄδου,
 ὡς πρόβατα τὸ πρὶν ἐν Ἄδου πυθμένας.
 Ξένην ποιμαίνει ποίμανσιν ἐν σταυρικῇ τῇ ῥάβδῳ,
 μύλας συνθλάττων δυσμενῶν, ἐξάγων ἐν ἀνδρείᾳ
 15 καὶ παραδείσου πρὸς νομάς εἰσάγων ἐκ δευτέρου.

Ἦχ. α', 6 καταφορὰ] ἐν τῷ κώδ. καταφορὰ. — 8 ποτισμός] ποτισμοίς || τοῦ διποτάμου] τουδεποταμου—β', 5 τῶν νευρῶν] τουνευρων. — προσηλωθεῖς] προσηρριθεῖς.—γ', 12 Στίχος ἀκατάληπτος ἐμοί, ἔχων ἐν τῷ κώδικι οὕτω ἀπληθῆ ἢν τους ως προβατα το πρὶν εναδου πεθυμεναςρ.

Ἦχος δ'.

Ὁ τέταρτος ἐδρόσισε τὴν κάμινον τῶν παίδων.
 Υἱὸς Θεοῦ φύσει φανεὶς (εἰς) μέσον τῶν ἀνθρώπων,
 σβέννυσι ξύλῳ σταυρικῷ τὴν φλόγα τῆς ἀπάτης
 καὶ κόσμου τὸ συμπλήρωμα τετραμερῶς φωτίζει.
 Ὑψος καὶ βάθος ἐν σταυρῷ, μῆκος ὄρω καὶ πλάτος, 5
 καὶ τὸν σταυρούμενον θεὸν ὕψιστον καταγγέλλω,
 τὰς χεῖρας ἐξαπλώσαντα πρὸς ἔνωσιν τῶν ἄκρων,
 πρὸς πλατυσμὸν τῆς ἀπλανοῦς εἰς ἑαυτὸν λατρείας.
 Καίτοι τὸ βάθος ἀμειδῆς Ἄθης ὁ ζοφωμένος
 μέχρι γὰρ τούτου κάτεισι ζητῶν με πλανηθέντα. 10
 Τὰ τοίνυν ἐπουράνια σὺν τοῖς καταχθονίοις,
 ἀνατολῆς κατοίκησις μετὰ τῆς ἐσπερίου,
 σταυρὸν δεῖκνῶ) σχηματισμῷ τὸ φῶς πεπλουτηκότα,
 σταυρὸν καὶ τὴν ἀνάστασιν τιμῶσι τοῦ δεσπότητος.

Ἦχος πλ. α'.

Εἰς κόσμον ἤλθες, κοσμοουργέ, κοσμῶν τὴν ἀκοσμίαν,
 τὴν ἐξ ἐμῆς παρακοῆς ἐπισυμβάσαν κόσμῳ·
 ὁ πλάστης πλάσμα γέγονας ὑπὲρ τοῦ πλάσματός σου·
 ξύλου με ῥίψαντος εἰς γῆν, εἰς ξύλον ἀνατρέχεις 5
 καὶ χεῖρας πρὸς ἀνάστασιν κειμένῳ μοι παρέχεις,
 ταύτας ἀπλώσας ἐν σταυρῷ καὶ κεφαλὴν προσκλίνας.
 Μικρὰ πρὸς τὴν μεγάλην σου ταῦτα φιλανθρωπίαν.
 Θάνατος κλέπτει με· τὴν σὴν δραχμὴν ἀποσυλήσας
 εἰς Ἄδου κατωρῶρυχε τὰ σκοτεινὰ ταμεῖα·
 πύλας χαλκᾶς καὶ σιδηροῦς μοχλοῦς μοι περιστείλας, 10
 καὶ πᾶσάν μοι συνέκλεισε θύραν ἑλευθερίας.
 Οὐ φέρεις ταῦτα, δέσποτα· κατέρχη καὶ πρὸς Ἄδην·
 πύλας συντρίβεις καὶ μοχλοῦς, καὶ κατασχὼν τὸν κλέπτην,
 τὴν πολυτίμητον δραχμὴν εὐρῶν ἐνεκολπώσω
 καὶ τῶν ἀγγέλων τοὺς χοροὺς συγχαίρειν σοι προτρέπεις. 15
 Ὑμῶ τιμῶ καὶ προσκυνῶ τὴν σὴν φιλανθρωπίαν.

<Ἦχος> πλ. β'.

Εὐνηχος κῆρυξ ὁ χαλκοῦς ὄφις ἐν ταῖς ἐρήμοις
 Χριστοῦ τὴν κοσμοσώτειραν σταύρωσιν προσαλπίζων,
 οὐ ψιθυρίζων θέωσιν ἀπατηλῶς, ὡς πάλαι,
 ἀλλὰ τρανωδῶς ὑποδεικνύς θεὸν τὸν σταυρωθέντα.
 Οὐκ ἦν εἰς ὄφιν τὸν χαλκοῦν ἰὸς θανατηφόρος, 5
 οὐδ' εἰς Χριστὸν τὸ σύνολον ἰὸς τῆς ἀμαρτίας·

δ', 2 εἰς] ἡμετ. προσθήκη. — 13 δεινῶ σχηματισμῷ] δεισχηματισμῶ. — Πλ. α', 6 προσκλίνας] προκλίνας.

ἄψυχον εἶδος ὄψεως, καταρασθέντος ζῶου,
 ἰσχύν θανάτου κραταιὰν ἤμβλυνε παραδόξως,
 10 κατάραν γένους, <ὁ> Χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν τῷ ξύλῳ
 τοὺς νεκρωθέντας ἀνθρώπους ζῶων, τοὺς τεθνεώτας.
 Τίς οὐ δοξάσει τὸν σταυρόν; τίς οὐ τὸν σταυρωθέντα
 θανοῦσιν ἀναζῶωσιν, ἀνίστασιν πεσοῦσι,
 καταρασθεῖσι πάλιν δὲ τὴν εὐλογίαν δόντα;

Ἦχος <πλ.> γ'.

Ἦχος ἠκούετο βαρὺς εἰς Ἄδου τὰς κοιλάδας,
 θρηνηλοῦντος ἐν αὐταῖς πικρῶς τοῦ πρωτοπλάστου
 καὶ τῆς τρυφῆς τὴν χαρμονὴν τῆς ἐν Ἐδέμ ζητοῦντος.
 Ἐπλήρωσεν ὁ στεναγμὸς κλαυθμώνων τὰς κοιλάδας,
 5 εἰς οὐρανοὺς ἀνέδραμεν, εἰσῆλθεν εἰς τὸν πλάστην
 κινεῖ τὸν αὐτοκίνητον τοῦ πάσχοντος εἰς οἶκτον,
 πείθει πτωχεῦσαι πρὸς μικρόν, πτωχοῖς ὁμοιωθέντα,
 πτωχοπρεπῶς τε κατελθεῖν εἰς Ἄδου τὰ ταμεῖα
 καὶ πλοῦτον τὸν ἀμύθητον ἐκεῖθεν ἀφαρπάσαι.
 10 Παρθένος ὑπηρέτησε θανείασα τὴν σάρκα,
 κλιμαῖξ δὲ γέγονε σταυρὸς εἰς Ἄδου τὰς καθόδους·
 κατῆλθεν, εὔρεν, ἔσωσεν, ἐρρύσατο τοῦ σκότους
 καὶ τὴν ἀρχαίαν τῆς Ἐδέμ παρέσχεν εὐδοξίαν.
 Ὡ βᾶδος ὑπεράπειρον θεοῦ φιλανθρωπίας.

Ἦχος πλ. δ'.

Κούφη νεφέλη φωτεινὴ, παρθενομητορ κόρη,
 τὸν ἐξ αὐτῆς ἐκλάμψαντα φωσφόρον κατιδοῦσα
 τάφον εἰσδύντα ζοφερόν, τῇ λύπῃ βχρυνθεῖσα,
 5 ἀμαυρωθεῖσά τε δεινῶς τῆς συμφορᾶς χειμῶνι,
 βροχὴν δακρῶν δαψιλῶς, βροχᾶς τῶν στεναγμάτων
 ἐξέβλυσεν ἐξέρρηξεν ἐκ μέσης τῆς καρδίας·
 ἀλλ' ἀνατείλας ἐκ τῆς γῆς ὁ φωτουργὸς φωσφόρος
 ἡμέραν ἐκαινούργησε νυκτὶ μὴ πειδομένην.
 Ἐπεμεδίασε βροτοῖς ἀθανασίας ἕαρ,
 10 τὰ σκυθρωπὰ παρῶχετο, τὰ χαροπὰ χορεύει,
 καὶ τοῖς εἰς γῆν ἀνήλιον Ἄδου κατεψυγμένοις
 ξένη τις ἀναθήλασις παλινζωίας βρούει.
 Ὡς χελιδόνες ἔπτανται γυναῖκες μισροφόροι
 οὐδὲν ὑποτραυλίζουσαι, λήρους οὐ συλλαλοῦσαι·

Πλ. β', 1 ταῖς τοις. — 9 Ἐν τῷ κώδ. «καταρα γενους χριστοκεος υπερ» κτλ.—10 Ἐν τῷ κώδ. «τονος κρω τηγαπουσκρων ζωων τους τε θνεωτας». — 18 καταρασθεῖσι] καταρα θυσι.

Πλ. γ', 2 θρηνηλογοῦντας] θρηνος λογουντας. — 3 ζητοῦντας] εζητουντας. — 8 πτωχοπρεπῶς] πτωχος πρεπως. — Πλ. δ', 8 βαρυνθεῖσα] βαρυνθεντα. — 5. βροχᾶς τῶν] βροστας τωων. — 9 ἐπεμεδίασε] επεμηδγασε.

ἀλλ' ὄνπερ εἶδον ὀφθαλμοῖς τρανολογοῦσι γλῶσσαι,
 τὸν μέγαν ἥλιον, Χριστόν, ἐκλάμψαντα τοῦ τάφου,
 οἱ μαθηταί, τὰ πρόβατα τὰ λογικά τοῦ Λόγου,
 τὴν μάνδραν καὶ τὸν συγκλεισμόν, τὸ κρύος τὸ τοῦ φόρου,
 ἀποσεισάμενοι θερμῶν πληροῦνται σκιρτημάτων,
 καὶ λαμπροτέρα δέικνυται πρὸς τούτους ἡ νεφέλη,
 ἡ γλυκασμὸν ὀμβροβλυτεῖ καὶ ζωηφόρον δρόσον.
 Χαίροις, χαρᾶς ἡ πρόξενος ταύτης, θεογεννητορ.

Ἄ. Π.-Κεραμεύς.

Ἰωάννης Σταυράκιος καὶ Δημήτριος Βεάσκος.

Ἡ αὐτὴ χειρόγραφος Παπαδικὴ ἐν φύλλ. 347^a — 348^b περιλαμβάνει στιχηρὸν ἀξιοπερίεργον μετὰ μουσικῆς μελοποιίας εἰς τὸν μεγαλομάρτυρα Δημήτριον· οὐ αἱ μὲν λέξεις ὀφείλονται κατὰ τὸν τίτλον τῷ χαρτοφύλακι Σταυρακίῳ, ἡ δὲ μελοποιία Βεάσκῳ ῥεφερενδαρίῳ Θεσσαλονίκῃς. Καὶ Σταυράκιος μὲν εἶναι ὁ γνωστός Ἰωάννης Σταυράκιος, Βεάσκος δὲ ὁ γενόμενος μητροπολίτης Δημήτριος Βεάσκος ἐν τῷ 13-ῳ αἰῶνι καὶ ὡς τοιοῦτος ἄχρι τοῦδε γνωστός ἐξ ἐπιστολῆς πρὸς αὐτὸν Γρηγορίου τοῦ Κυπρίου¹⁾· ἀλλ' ὁ Γρηγόριος οὗτος ἐπεμπεν ἐπιστολὰς καὶ τῷ Θεσσαλονίκῃ χαρτοφύλακι Σταυρακίῳ²⁾. «Ὡστε ἐν τῷ ῥηθέντι στιχηρῷ δύναται νὰ ἔχωμεν ἄνευ ἀμφιβολίας κοινὴν συνεργασίαν δύο συγχρόνων, γνωστῶν ἀλλήλοις, λόγῳ δὲ ἀξιομάτων καὶ συνηδελφωμένων λογίων κληρικῶν ὅτι δὲ Σταυράκιος εἶναι ὁ γνωστός Ἰωάννης, δέικνυσιν ὡς νομίζω, σαφῶς ἡ κοινότης τῆς ὑποθέσεως τοῦ στιχηροῦ πρὸς τὸν ἀνέκδοτον εἰσέτι τοῦ Ἰωάννου τούτου «λόγον εἰς τὰ θαύματα τοῦ μυρορροᾶ μεγάλου Δημητηρίου»³⁾. Κατὰ τι δὲ τοῦ καλλιγράφου σημείωμα, λέγοντος τὸ στιχηρὸν ἐν τῇ ᾠᾷ «ὀκτᾶχον», ἐμέλεισεν ὁ Βεάσκος τὸ ποίημα τοῦ Σταυρακίου εἰς ἧχους ὀκτώ, ὅ ἐστιν ἡ ψαλμῳδία αὐτοῦ συνεῖρει πάντας τούτους τοὺς ἧχους⁴⁾. Τὸ κείμενον ἄνευ τῆς μελοποιίας ἔχει οὕτως:

Εἰς τὸν ἅγιον μεγ(α)λ(ομάρτυρα) Δημήτριον.

Οἱ λόγοι Σταυρακίου χαρτοφύλακος,

τὸ μέλος Βεάσκου ῥεφε(ρε)νδαρίου Θεσσαλονίκῃς.

• Πλ. δ', 19 πληροῦνται] πληρουντας. — 21 ἡ γλυκασμὸν] σγλυκασμον.

1) Georgii Cyprii declamationum et epistolarum e codice Leidensi editarum particula tertia. Ienae 1877, σ. 12, ἀριθ. ζ'.

2) P. Lambecii, Comment. de aug. biblioth. Caes. Vindobonensi liber VIII. Vindobonae 1679, σ. 512. Αἱ πρὸς Σταυράκιον ἐπιστολαὶ ἐξεδόθησαν ὑπὸ M. Treu. "Ora E. Kurtz, Des Klerikers Gregorios Bericht über Leben, Wunderthaten und Translation der hl. Theodora von Thessalonich. St.-Petersburg 1902, σ. 94—107.

3) Βλ. Catal. cod. hagiogr. graec. bibl. Nation. Parisiensis. Bruxellis, 1897, σ. 229.

4) Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ψάλλεται καὶ τὸ γνωστὸν δοξαστικὸν τῆς 15-ης Αὐγούστου, ὅπου τὸ πρῶτον αὐτοῦ κῶλον ψάλλεται εἰς ἧχον α', τὸ δεύτερον εἰς ἧχον πλάγιον α', τῆς δευτέρας περιόδου τὸ πρῶτον κῶλον εἰς ἧχον β', τὸ λοιπὸν αὐτῆς εἰς ἧχον πλάγιον β'. Ἡ τοιαύτη τάξις τηρεῖται καὶ διὰ τοὺς λοιποὺς ἧχους ἐν τῷ λοιπῷ μέρει τοῦ δοξαστικοῦ.